

REFERAT¹

WYMAGANIA FORMALNE

I. UKŁAD REFERATU

1. Referat składać się powinien z następujących elementów:

- strona tytułowa (wzór w załączniku 1)
- strona ze streszczeniem pracy (do 800 znaków) i słowami kluczowymi,
- spis treści,
- tekst główny (zasady warsztatowe - patrz punkt III i IV),
- bibliografia (zasady sporządzania - patrz punkt II),

Jeśli autor zamieścił w pracy tabele, rysunki bądź korzystał ze skrótów, to po bibliografii powinny znaleźć się kolejno dodane (na odrębnych stronach):

- wykaz skrótów
- spis tabel
- spis rysunków

Jeśli autor umieszcza w pracy załączniki/aneksy, to powinny się one znaleźć na końcu referatu (poprzedzone spisem załączników/aneksów).

- spis załączników/aneksów
- załączniki/aneksy

2. Objętość całego referatu (wszystkich ww. składników) to 14-27 tys. znaków.

3. Wymagania odnośnie układu tekstu głównego:

- tekst musi być podzielony na części, opatrzone tytułami i numerowane,
- tytuły poszczególnych części są pogrubione, rozpoczynane od lewego marginesu
- kolejnych rozdziałów **n i e n a l e ż y** rozpoczynać od nowych stron,
- tekst musi zawierać wstęp i zakończenie, nie są one numerowane;
- rodzaj i wielkość czcionki zasadniczej: Times New Roman, 12 dpi.
- numeracja stron – od strony tytułowej (numer 0 bez widoku numeru na tej stronie), na dole strony, wyśrodkowana, czcionka Times New Roman 12 dpi.

4. Układ strony tekstu głównego:

- obydwie marginesy,
- odstępy między wierszami — 1,5 wiersza.
- marginesy wyrównane – wszystkie o wymiarze 25 mm, tekst wyjustowany
- dopuszcza się odstęp 1 wiersza w tytułach, opisach rysunków i tabel, przy tworzeniu list wyliczanych itp.
- każdy akapit (utworzony klawiszem Enter) powinien zaczynać się od tabulacji.

5. Wyodrębnienia w tekście:

- terminy obce oznacza się *kursywą*, z wyjątkiem nazw geograficznych, nazwisk oraz zwrotów powszechnie używanych.

¹ Tekstu referatu nie należy oprawiać przez bindowanie lub w inny sposób, zaleca się zszywanie stron zszywaczem bądź włożenie w papierową lub foliową kopertę. Referaty będą skanowane programem plagiat.pl. Praca, w której wskaźnik skopiowanego tekstu przekroczy 15%, będzie traktowana jako plagiat. Autor otrzymuje za nią ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.

- wyrazy lub fragmenty podkreślone oznacza się pismem r o z s t r z e l o n y m lub **pogrubionym**, zaleca się pierwszą z tych form
- cytaty w cudzysłowie, dłuższe cytaty mogą być zblokowane z wcięciem w stosunku do tekstu głównego, dopuszcza się wówczas odstęp 1 wiersza i mniejszą czcionkę (10 dpi). Cytaty umieszczone w referacie nie mogą stanowić więcej niż 15 % tekstu pracy.

II. BIBLIOGRAFIA

W sposobie sporządzaniu opisu bibliograficznego kierowaliśmy się polskimi normami PN-ISO 690: 2002 (dokumenty drukowane) i PN-ISO 690-2: 1999 (dokumenty elektroniczne). Normy te wzorują się na normach międzynarodowych, natomiast odbiegają od konwencji niegdyś tradycyjnie stosowanych w Polsce. Nowe konwencje zaleca Barbara Osuchowska, *Poradnik autora, tłumacza i redaktora*, Warszawa 2005.

1. Wszystkie pozycje w bibliografii powinny być zapisane zgodnie z zasadami opisu bibliograficznego. Możliwe są dwa style:
 - „autor-data” (dalej nazywany Stylem I)
 - tradycyjny (dalej nazywany Stylem II)
 Wybór stylu I lub II jest powiązany z przyjętymi w pracy zasadami sporządzania przypisów (zob. część III, poświęcona przypisom).
2. Dla obydwu stylów zapisu bibliograficznego obowiązują pewne wspólne zasady:
 - a) Bibliografia może być podzielona na części odróżniające typ materiałów przywoływanych w pracy (np. źródła drukowane, monografie i opracowania itd.).
 - b) Pozycje bibliograficzne nie powinny być numerowane.
 - c) Każdą pozycję należy zaczynać od lewego marginesu, dłuższe teksty zawijać, justować, odstępy wierszy jednej pozycji: 1, między pozycjami wolny wiersz z odstępem 1. Drugi wiersz każdej pozycji powinien być wcięty.
 - d) Czcionka:
 - Książki (publikacje zwarte) i prace zbiorowe (pod redakcją) – nazwisko i imię autora (redaktora), miejsce i data wydania, nazwa wydawnictwa normalną czcionką, tytuł *kursywą*.
 - Artykuły w czasopismach – nazwisko i imię autora, tytuł artykułu, numery stron dane dotyczące numeru czasopisma normalną czcionką, tytuł czasopisma *kursywą*.
 - Artykuły (rozdziały) w pracach zbiorowych – nazwisko i imię autora, tytuł artykułu, imię i nazwisko redaktora, miejsce i data wydania, nazwa wydawnictwa, numery stron normalną czcionką, tytuł książki *kursywą*.
 - e) Charakterystyczne cechy zapisu bibliograficznego wspólne dla obydwu stylów:
 - W przypadku książki autorstwa jednej osoby **zaczynamy od nazwiska**, a następnie podajemy pełne imię autora publikacji.

- W przypadku publikacji dwóch lub trzech autorów, nazwiska podaje się w porządku alfabetycznym; po nazwisku pierwszego autora podajemy pełne imię, nazwiska kolejnych autorów **poprzedzamy** pełnym imieniem.
- W wypadku, gdy mamy do czynienia z publikacją więcej niż trzech autorów należy wymienić pierwsze nazwisko i pełne imię i dołączyć do niego skrót → et al., ewentualnie skrót → i in.
- W przypadku artykułów (rozdziałów) w pracach zbiorowych konieczne jest wskazanie tytułu owego rozdziału oraz danych na temat pracy zbiorowej, imiona redaktorów umieszcza się przed nazwiskami.
- W przypadku artykułów zamieszczonych w czasopismach naukowych oraz rozdziałów w pracach zbiorowych konieczne jest podanie stron, na których znajduje się publikacja. W przypadku artykułów z prasy popularnej nie ma tej konieczności.
- Nazwę wydawnictwa, które opublikowało książkę, umieszcza się przed miejscem wydania.
- Opis materiałów uzyskanych przez internet powinien zawierać dane o autorze (indywidualnym, zbiorowym lub instytucjonalnym) dokumentu, tytuł dokumentu, dane o wydawcy lub wydawnictwie strony internetowej, w miarę możliwości datę utworzenia dokumentu, pełny adres strony internetowej, oraz datę uzyskania dostępu do tej strony
- Niepublikowane prace, których data powstania nie jest znana, opatrujemy określeniem → b.d. (brak daty) zamiast daty.
- W wypadku materiałów nie opublikowanych znajdujących się w przygotowaniu lub w druku posługujemy się określeniem → w druku lub → w przygot.

3. Dalsza treść zapisu bibliograficznego zależy od przyjętego stylu:

Styl I („autor-data”)

Styl ten jest powszechnie stosowany w naukach ścisłych, ale wskutek wpływów anglosaskich coraz częściej używa się go również w naukach społecznych (ekonomia, psychologia, socjologia), czyli w naukach czerpiących wzory metodologiczne z nauk ścisłych.

W zamieszczonym poniżej wzorze bibliografii proszę zwrócić uwagę na różne formy zapisu w zależności od rodzaju publikacji – książka konkretnego autora/autorów, książka pod redakcją, artykuł w czasopiśmie, artykuł w książce pod redakcją itd.

Cechą charakterystyczną tego stylu jest umieszczanie daty publikacji (rok wydania) bezpośrednio po nazwisku i imieniu autora bądź redaktora.

W przypadku książek – prac zbiorowych – na początku zapisu znajduje się nazwisko i imię redaktora, na drugim miejscu data publikacji, następnie tytuł dzieła (Chmielecka Ewa *et al.* (red.). 2005. *Dylematy nauki i konflikty wartości*. Wydawnictwo IFiS PAN. Warszawa.).

W przypadku artykułu z książki w danych na temat książki nie podaje się daty publikacji, która znajduje się bezpośrednio po nazwisku i imieniu autora artykułu (Reykowski Janusz. 2005. *Czy doświadczenie transformacji ujawniło prawdziwe oblicze Polaków?* W: Ewa Chmielecka *et al.* (red.). *Dylematy nauki i konflikty wartości*. Wydawnictwo IFiS PAN. Warszawa, s. 341-345).

Pozycje literaturowe należy uporządkować alfabetycznie wg nazwisk autorów, nazw autorów instytucjonalnych, a w drugiej kolejności chronologicznie wg daty wydania (np. pozycje tego samego autora porządkuje się od najstarszej do najnowszej). W wypadku dwóch (lub więcej) publikacji jednego autora z jednego roku należy datę uzupełnić kolejnymi literami (Williamson Oliver E., 1993b, *Transaction Cost Economics and Organization Theory, Industrial and Corporate Change* 2, s.107-156).

Wzór bibliografii

Assorodobraj Nina. 1966. *Początki klasy robotniczej. Problem rąk roboczych w przemyśle polskim epoki stanisławowskiej*. PWN. Warszawa.

Barr Nicholas. 1993. *Ekonomika polityki społecznej*. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Poznań.

Chmielecka Ewa *et al.* (red.). 2005. *Dylematy nauki i konflikty wartości*. Wydawnictwo IFiS PAN. Warszawa.

Eyal Gil *et al.* 2001. *Making Capitalism without Capitalists. The New Ruling Elites in Eastern Europe*. Verso. London.

Janos Andrew C. 1982. *The Politics of Backwardness in Hungary, 1825-1945*. Princeton University Press. Princeton.

Janos Andrew C. 1986. *Politics and Paradigms. Changing Theories of Change in Social Science*. Stanford University Press. Stanford.

Reykowski Janusz. 2005. Czy doświadczenie transformacji ujawniło prawdziwe oblicze Polaków? W: Ewa Chmielecka *et al.* (red.). *Dylematy nauki i konflikty wartości*. Wydawnictwo IFiS PAN. Warszawa, s. 341-345.

Ruciński Robert. 2003. O sposobach finansowania studiów przez mieszkańców miast pruskich w późnym średniowieczu. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. LXIII, s. 87-101.

Turner Jonathan H., Alexander R. Maryanski. 1988. Is „Neofunctionalism” Really Functional? *Sociological Theory* T. 6, nr 1, s. 110–121.

Węglarczyk Bartosz. 2003. Wszystkie kłopoty prezydenta Busha. *Gazeta Wyborcza*, 216, 16 września.

Williamson Oliver E. 1993a. The Evolving Science of Organization. *Journal of Institutional and Theoretical Economics* 149, s. 36-63.

Williamson Oliver E. 1993b. Transaction Cost Economics and Organization Theory. *Industrial and Corporate Change* 2, s.107-156

World Bank. Meeting the Challenge of Africa's Development: A World Bank Group Action Plan. World Bank, September 2005. On line. Dostęp 9 września 2005. http://siteresources.worldbank.org/INTAFRICA/Resources/aap_9_7_05.pdf

Styl II (tradycyjny)

Styl ten jest stosowany przede wszystkim w naukach humanistycznych (historia, filologia). Obecnie w naukach ekonomicznych przeważa styl „autor-data”. Mogą jednak zdarzyć się prace o charakterze opisowym – w szczególności z historii myśli ekonomicznej i historii gospodarczej – gdzie właściwsze będzie zastosowanie stylu tradycyjnego.

W zamieszczonym poniżej wzorze bibliografii proszę zwrócić uwagę na różne formy zapisu w zależności od rodzaju publikacji – książka konkretnego autora/autorów, książka pod redakcją, artykuł w czasopiśmie, artykuł w książce pod redakcją itd.

Cechą wspólną jest umieszczanie daty publikacji (rok wydania) na końcu zapisu.

Nieco inny – w porównaniu do systemu „autor-data” – jest zapis książek pod redakcją: na początku zapisu znajduje się tytuł, a nazwisko redaktora umieszcza się na drugim miejscu (*Dylematy nauki i konflikty wartości*. Red. Ewa Chmielecka *et al.* Wydawnictwo IFiS PAN. Warszawa 2005.).

Pozycje literaturowe należy uporządkować alfabetycznie wg nazwisk autorów, nazw autorów instytucjonalnych, tytułów. Pozycje tego samego autora powinny być uporządkowane chronologicznie poczynając od najwcześniejszych.

Wzór bibliografii

Assorodobraj Nina. *Początki klasy robotniczej. Problem rąk roboczych w przemyśle polskim epoki stanisławowskiej*. PWN. Warszawa 1966.

Barr Nicholas. *Ekonomika polityki społecznej*. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Poznań 1993.

Dylematy nauki i konflikty wartości. Red. Ewa Chmielecka *et al.* Wydawnictwo IFiS PAN. Warszawa 2005.

Eyal Gil *et al.* *Making Capitalism without Capitalists. The New Ruling Elites in Eastern Europe*. Verso. London 2001.

Janos Andrew C. *The Politics of Backwardness in Hungary, 1825-1945*. Princeton University Press. Princeton 1982.

Janos Andrew C. *Politics and Paradigms. Changing Theories of Change in Social Science*. Stanford University Press. Stanford 1986.

- Reykowski Janusz. Czy doświadczenie transformacji ujawniło prawdziwe oblicze Polaków? W: *Dylematy nauki i konflikty wartości*. Red. Ewa Chmielecka *et al.* Wydawnictwo IFiS PAN. Warszawa 2005, s. 341-345.
- Ruciński Robert. O sposobach finansowania studiów przez mieszkańców miast pruskich w późnym średniowieczu. *Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych*. T. LXIII, 2003, s. 87-101.
- Turner Jonathan H., Alexander R. Maryanski. Is „Neofunctionalism” Really Functional? *Sociological Theory* T. 6, nr 1, 1988, s. 110–121.
- Węglarczyk Bartosz. Wszystkie kłopoty prezydenta Busha. *Gazeta Wyborcza*, 216, 16 września 2003.
- Williamson Oliver E. The Evolving Science of Organization. *Journal of Institutional and Theoretical Economics* 149, 1993, s. 36-63.
- Williamson Oliver E. Transaction Cost Economics and Organization Theory. *Industrial and Corporate Change* 2, 1993, s.107-156
- World Bank. Meeting the Challenge of Africa’s Development: A World Bank Group Action Plan. World Bank, September 2005. On line. Dostęp 9 września 2005. http://siteresources.worldbank.org/INTAFRICA/Resources/aap_9_7_05.pdf

III. ODNOŚNIKI (PRZYPISY)

Możliwe są dwie wersje opatrywania tekstu odnośnikami bibliograficznymi. Każdy z typów wykonania przypisów wiąże się z konkretnym sposobem wykonania opisu bibliograficznego (Styl I lub II).

UWAGA!!! Wybrana wersja przypisów musi być stosowana w całym tekście. Pomieszanie notacji (inna w bibliografii, a inna w przypisach) będzie traktowane jako błąd.

UWAGA!!! Przy każdym powołaniu się na konkretny argument lub myśl autora, konieczne jest podanie numerów stron. Odwołanie bez numerów stron oznacza powołanie na całą książkę/artkuł.

Styl I (autor-data)

Styl „autor-data” jest dogodny wówczas, gdy podstawę empiryczną badań stanowią „dane” (statystyczne, pochodzące z wywiadów, itp.), natomiast odwołania do literatury służą jedynie przywołaniu i krytyce stanu wiedzy.

Odwołania – w przypadku cytowania lub przywołania publikacji w inny sposób - dokonywane są bezpośrednio w tekście w nawiasach okrągłych.

Zasady są następujące:

- nazwisko autora, data publikacji, po dwukropku numery stron, z których się korzysta np. (Ruciński 2003: 92–93)
- jeśli nazwisko autora występuje w tekście, wskazujemy rok publikacji w nawiasach okrągłych, np. Ruciński (2003). Przy pierwszym przywołaniu nazwiska konieczne jest podanie imienia autora. Np. Zdaniem Roberta Rucińskiego (2003: 100)
- w przypadku dwóch lub trzech autorów wymieniamy obu, np. (Turner, Maryanski 1988).
- w przypadku prac napisanych przez więcej niż trzech autorów korzysta się ze skrótu „et al.”, np. (Eyal *et al.* 2002).
- artykuły z czasopism popularnych przywoływane są bez numerów stron (Węglarczyk 2003).
- gdy jako autor występuje instytucja, opis wygląda np. tak: (World Bank 2005).
- Kilka odniesień oddziela się średnikiem, np. (Ruciński 2003; Turner, Maryanski 1988; Eyal *et al.* 2002).
- W wypadku materiałów nieopublikowanych posługujemy się określeniem, „w druku” lub „w przygot.”, np. (Chajewski, Manterys w druku). Nie publikowane prace, których data powstania nie jest znana, opatrujemy określeniem „b.d.” (brak daty) zamiast daty, np. (Kowalski b.d.).
- Informacja, że odwołanie odnosi się do książki pod redakcją nie jest umieszczana, znajduje się tylko w bibliografii, nazwisko redaktora jest traktowane tak samo jakby było nazwiskiem autora, np. poprawnie będzie (Chmielecka *et al.* 2005), a nie (Chmielecka *et al.* (red.) 2005).
- Jeśli cytowany jest artykuł z książki pod redakcją, to podobnie jak w bibliografii powołujemy się na nazwisko autora artykułu, np. (Reykowski 1990).
- W wypadku dwóch (lub więcej) publikacji jednego autora z jednego roku należy datę uzupełnić kolejnymi literami, np. (Williamson 1993b).

Dopuszczalne są także przypisy dolne bądź końcowe, w przypadku gdy autor chce zamieścić bardziej rozbudowane odwołanie do literatury lub omówić jakiś problem związany z przedmiotem pracy niemieszczący się w samym tekście.

Styl II (tradycyjny)

Styl tradycyjny jest dogodny wówczas, gdy podstawę empiryczną stanowi „tekst” (archiwalia, tekst literacki), a odwołania do literatury nie ograniczają się jedynie do jej zacytowania, a są również pretekstem do dyskusji, na którą nie ma miejsca w tekście głównym. W tekście głównym miejsce, którego dotyczy przypis, oznacza się kolejnym numerem zapisanym jako indeks górny, w miarę możliwości na końcu zdania.

Przypisy robi się u dołu strony, ich zapis jest następujący:

- numeracja ciągła w ramach całej pracy.
- oba marginesy wyrównane, a teksty przechodzące do drugiego wiersza zawijane z odsadzeniem uwidaczniającym numer przypisu.
- inicjał imienia autora poprzedza nazwisko
- odwołanie do literatury ma formę pełnego lub skróconego opisu bibliograficznego (zob. część poświęconą bibliografii). Używanie opisu skróconego w przypisach jest obowiązkowe, najczęściej używane skróty to:

- ibidem/tamże, jw. – pozycja była przytaczana w przypisie poprzednim
- op. cit./dz. cyt. – dzieło cytowane (pozycja była już wcześniej przytaczana w przypisach, ale nie w przypisie poprzednim)
- idem, eadem, iidem, eadem/tenże, taż, ciż, też – publikacja autora jest przytaczana bezpośrednio po cytowaniu jego innego dzieła

Autor może zdecydować się na wykorzystywanie zapisu w języku łacińskim albo polskim, jednak musi być w swym wyborze konsekwentny. Pomieszczenie zapisów będzie traktowane jako błąd.

Przykładowe zestawienie przypisów.

¹ A.C. Janos. *The Politics of Backwardness in Hungary, 1825-1945*. Princeton University Press. Princeton 1982, s. 21.

/kolejny odnośnik do tej samej publikacji – następujący bezpośrednio po poprzednim do niej odwołaniu wymaga skróconego opisu bibliograficznego ze skrótem łacińskim lub ze skrótem w języku polskim/

² Ibidem, s. 25

² Tamże, s. 25.

/kilka publikacji może być wymienione w jednym przypisie, po oddzieleniu ich średnikiem/

³ Paweł Kaczmarczyk. Mobilność cyrkulacyjna jako kategoria badawcza w naukach społecznych. *Studia Socjologiczne*, nr 4, 2002, s. 39; Jonathan H. Turner, Alexandra R. Maryanski. Is „Neofunctionalism” Really Functional? *Sociological Theory*, t. 6, nr 1, 1988, s. 118.

/przywołanie publikacji cytowanej wcześniej, ale nie bezpośrednio wcześniej, wymaga opisu takiego jak poniżej ze skrótem łacińskim lub ze skrótem w języku polskim/

⁴ A.C. Janos. op. cit., s. 23.

⁴ A.C. Janos. dz. cyt., s. 23.

/w wypadku wcześniejszych przypisów do różnych publikacji tego autora, na którego znowu chcemy się powołać, oprócz nazwiska konieczne jest umieszczenie takiej części tytułu, która pozwoli na jednoznaczną identyfikację publikacji/

ze skrótem łacińskim

⁴ A.C. Janos. *The Politics...*, op. cit., s. 251.

lub ze skrótem w języku polskim

⁴ A.C. Janos. *The Politics...*, dz. cyt., s. 251.

/przywołanie publikacji tego samego autora, którego inna praca była cytowana w poprzednim przypisie/

ze skrótem łacińskim

⁵ Idem. *Politics and Paradigms. Changing Theories of Change in Social Science*. Stanford University Press. Stanford 1986, s. 51.

lub ze skrótem w języku polskim

⁵ Tenże. *Politics and Paradigms. Changing Theories of Change in Social Science*. Stanford University Press. Stanford 1986, s. 51.

IV. TABELE I ILUSTRACJE

1. Tabele

- a) Sposób umieszczenie tabeli w referacie powinien mieć schemat taki, jak poniżej (Tabela 1). Ramki tabeli powinny być jednoliniowe, tabela powinna być wyśrodkowana na stronie.

Tabela 1. <Tytuł tabeli>

<Nazwa kategorii>	<Wartość 1>	<Wartość 2>	<Wartość 3>

Źródło: <Powołanie na źródło zgodnie z zasadami opisu bibliograficznego, Dłuższy tekst należy zawijać, odsłaniając słowo „źródło”>.

- b) Tabele powinny być **numerowane**. Numeracja tabel powinna być ciągła w całym tekście referatu. Jeżeli do tekstu dołączone są załączniki numeracja tabel w ramach załączników powinna być odrębna (Tabela A1, Tabela A2 itd.).
- c) Tabele powinny być, **zaopatrzone w tytuł**, który winien zawierać możliwie najbardziej dokładne informacje o zawartości tabeli. Tytuł powinien być wyrównany do lewego marginesu. Jeśli tytuł tabeli nie mieści się w jednym wierszu należy odsłonić słowo „Tabela” i jej numer. Zarówno przed jak i po tytule tabeli należy pozostawić jeden wiersz przerwy.
- d) Tabele powinny być zaopatrzone w **odesłanie do źródła** (bezpośrednio pod tabelą, czcionką 10 dpi).
- Jeżeli tabela w całości została skopiowana z istniejącej publikacji, należy podać dokładne jej miejsce w tekście źródłowym (np. Kaczmarczyk (2005: 32), według stylu cytowania „autor-data”).
 - Jeżeli tabela pochodzi z zasobów danych instytucji należy podać możliwie dokładne informacje o źródle, z którego owe dane pochodzą (nazwa zbioru danych, katalogu, rejestru).
 - Jeżeli w tabeli znalazły się dane lub informacje zestawione z kilku źródeł należy zastosować odwołanie → opracowanie własne na podstawie: Kaczmarczyk (2008: 34), Grabowski (2008: 17).
 - Jeżeli w tabeli znalazły się dane lub informacje w całości wygenerowane przez autora referatu należy zastosować odwołanie → opracowanie własne.
 - Jeżeli w tabeli znalazły się dane lub informacje, do których autor nie ma bezpośredniego dostępu, a były one cytowane w jednej z dostępnych pozycji z literatury, należy zastosować odwołanie → Janowska (1984), za: Fihel (2009: 13).
- e) Tabele powinny być **czytelne**, a wielkość czcionki dostosowana do ich zawartości. Jeżeli w tabeli pojawiają się wartości stosunkowe (tzw. „procenty”) lub miary („kg”, „km”, „\$” „EUR”) lub jednostki („tysiące” „miliony”) należy unikać umieszczania

symboli („%”, „\$” itd.) w każdej komórce. Można zrezygnować też z odpowiedniej ilości zer. Należy wówczas jednak zaznaczyć w nazwie kolumny bądź w tytule tabeli, że wartości podane są w procentach, odpowiednich miarach czy jednostkach.

- f) Wszystkie komórki tabeli powinny być **wypełnione** (przy braku danych w komórce wstawia się kropkę; kiedy zjawisko nie występuje minus (-); w innych sytuacjach wypełniamy komórkę znakiem x); wszystkie symbole pozaliczne powinny być wyjaśnione tuż pod tabelą. Jeśli część zawartości tabeli (kolumna, wiersz, komórka) wymaga dodatkowych informacji w postaci przypisu, powinny one znaleźć się również tuż pod tabelą (nie zaś u dołu strony, jak przypisy w treści referatu). Odwołanie powinno być zasygnalizowane przy pomocy symboli specjalnych („*”, „†”, „↑”, „#”), bądź kolejnych liter alfabetu, które umieszcza się w odpowiednim miejscu w górnym indeksie.
- g) Tabela powinna pojawić się możliwie blisko pierwszego do niej odniesienia, najlepiej tuż po zakończeniu akapitu, w którym znajduje się owo odniesienie (powinno ono zawsze zawierać numer tabeli, należy unikać sformułowań „w powyższej tabeli” i jemu podobnych).
- h) Jeżeli tabela jest szeroka (szerokie kolumny bądź duża ich liczba), można umieścić ją na odrębnej stronie zorientowanej poziomo. Strona ta wówczas zawiera wyłącznie tytuł tabeli, tabelę i opis jej źródła, tekst referatu powinien zaczynać się na kolejnej, zorientowanej pionowo stronie.

2. Ilustracje (rysunki, wykresy, mapy).

- a) Sposób umieszczenia ilustracji (rysunku, mapy, wykresu, schematu blokowego) w tekście powinien mieć schemat taki, jak poniżej (Rysunek 1). Rysunek powinien być wyśrodkowany na stronie.

Rysunek 1. <Tytuł ilustracji>

[Tu rysunek]

Źródło: <Powołanie źródła zgodny z zasadami opisu bibliograficznego. Dłuższe teksty należy zawijać, odsłaniając słowo „Źródło”>.

- b) Ilustracje powinny być **numerowane** w sposób ciągły w ramach całego tekstu referatu. Jeżeli do tekstu dołączone są załączniki numeracja ilustracji w ramach załączników powinna być odrębna (Rysunek A1, Rysunek A2 itd.).
- c) Ilustracje powinny być, **zaopatrzone w tytuł**, który winien zawierać możliwie najbardziej dokładne informacje o tym, co dana ilustracja przedstawia. Tytuł powinien być wyrównany do lewego marginesu. Jeśli tytuł ilustracji nie mieści się w jednym wierszu należy odsłonić słowo „Rysunek” i jego numer. Zarówno przed jak i po ilustracji tabeli należy pozostawić jeden wiersz przerwy.

- d) Ilustracje powinny być zaopatrzone w **odesłanie do źródła**. Jeżeli ilustracja w całości została skopiowana z istniejącej publikacji, należy podać dokładne jej miejsce w tekście źródłowym (np. Kaczmarczyk (2005: 32), według stylu cytowania „autor-data”). Jeżeli ilustracja została w całości opracowana samodzielnie przez autora referatu należy zastosować odwołanie → opracowanie własne.
- e) Ilustracja powinna pojawić się możliwie blisko pierwszego do niej odniesienia, najlepiej tuż po zakończeniu akapitu, w którym znajduje się owo odniesienie (powinno ono zawsze zawierać numer ilustracji, należy unikać sformułowań „na powyższej mapie” i jemu podobnych).
- f) Jeżeli ilustracja jest wyjątkowo szeroka, można umieścić ją na odrębnej stronie zorientowanej poziomo. Strona ta wówczas zawiera wyłącznie tytuł ilustracji, ilustrację i opis jej źródła, tekst referatu powinien zaczynać się na kolejnej, zorientowanej pionowo stronie.

Załącznik 1: wzór układu strony tytułowej

Uniwersytet Warszawski
Wydział Nauk Ekonomicznych

Jan Kowalski

Nr albumu: 12345

Grupa 11

Tytuł

Praca przygotowania
w ramach konwersatorium
z Historii Gospodarczej/Demografii/Historii
Ekonomii
pod kierunkiem

Warszawa, styczeń 2009